

เอกสารประกอบการเรียน วิชาชีววิทยา
เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ ของพืชน้ำ
และปุ๋ยน้ำจืด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เล่มที่ 5

อีลุมปุมเป่า

นางรัชฌุ บัวพันธ์

ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเมืองรัตวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

อิฐมปุมเป้า

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชน้ำและปุ๋ยน้ำจืด โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 5 เรื่อง อิฐมปุมเป้า เอกสารประกอบการเรียนนี้ได้เรียบเรียงและรวบรวมจากผู้รู้ในชุมชน หนังสือคู่มือ ตำรา รวมทั้งการสืบค้นความรู้ทางอินเทอร์เน็ตต่างๆ โดยผู้จัดทำมีความตั้งใจมุ่งมั่นในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ เนื้อหาได้เรียบเรียงโดยการสรุปเชิงวิเคราะห์อย่างละเอียด พร้อมทั้งเพิ่มเติมเนื้อหาที่น่าสนใจและเหมาะสมกับนักเรียน เนื้อหาอ่านเข้าใจง่ายและมีความสมบูรณ์ สีสันของรูปภาพประกอบ สวยงาม มีกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ดี ครอบคลุมเนื้อหา นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เอกสารประกอบการเรียนชุดนี้จึงเหมาะสำหรับใช้เป็นสื่อประกอบการสอนวิชาชีววิทยา เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู การศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองของนักเรียน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ และช่วยให้ครู นักเรียน ผู้สนใจทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพดีขึ้น

รัชну บัวพันธ์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
คำชี้แจง	ง
ผลการเรียนรู้	จ
แบบทดสอบก่อนเรียน	ฉ
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	ฉ
อีลุมปุมเป้า	1
กิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.1	9
เฉลยกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.1	10
กิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.2	11
เฉลยกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.2	13
กิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.3	13
เฉลยกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.3	14
แบบทดสอบหลังเรียน	15
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	18
บรรณานุกรม	19

อิฐมูมเป้

ค

สารบัญภาพ

ภาพที่	ชื่อภาพ	หน้า
1.5	ลักษณะใบ ลำต้นและรากสะสมอาหาร	2
2.5	ลักษณะใบและลำต้น	3
2.5	ลำต้นเจริญจากหัวบนดิน	4
3.5	ดอก	4
4.5	หัวบนดิน	5
5.5	ต้นอิฐมูมเป้	5
6.5	ใช้เป็นอาหารลูกปูหิน	7
7.5	ผลหรือรากสะสมอาหาร	8

อิฐมปุมเป้า

คำชี้แจง

ในการใช้เอกสารประกอบการเรียน

1. คำชี้แจงสำหรับครู

- 1.1 เอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ใช้ในการเสริมบทเรียน หรือเพื่อการซ่อมเสริมตามสภาพของนักเรียน
- 1.2 ให้นักเรียนยืมเอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ไปเรียนหรือศึกษาด้วยตนเองในเวลาว่าง โดยกำหนดเวลาให้เหมาะสมตามความสามารถของนักเรียน
- 1.3 แนะนำวิธีใช้เอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ให้นักเรียนเข้าใจก่อนนำไปใช้
- 1.4 ให้คำปรึกษากับนักเรียนเมื่อมีปัญหา

2. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

เอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง โดยนักเรียนจะได้ประโยชน์จากบทเรียนตามผลการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ด้วยการปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

- 2.1 นักเรียนอ่านผลการเรียนรู้ก่อนลงมือศึกษาเอกสารประกอบการเรียน
- 2.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแล้วบันทึกคะแนนไว้
- 2.3 นักเรียนศึกษาบทเรียนตามลำดับโดยไม่ต้องรีบร้อน เมื่อเข้าใจแล้วทำกิจกรรมที่กำหนดให้
- 2.4 นักเรียนต้องศึกษาบทเรียนนี้ด้วยตนเอง ถ้ามีปัญหาหรือ ข้อสงสัยให้ปรึกษาผู้สอนทันที
- 2.5 ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงบนกระดาษอื่น และห้ามขีดเขียนข้อความใด ๆ ลงในบทเรียน
- 2.6 เมื่อศึกษาบทเรียนจบแล้วให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนและตรวจคำตอบจากเฉลยแล้วนำผลคะแนนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน
- 2.7 ส่งคืนบทเรียนนี้ตามกำหนดเวลาและต้องรักษาให้อยู่ในสภาพดีและไม่สูญหาย

อิฐมปุมเป้า

๑

ผลการเรียนรู้

1. อธิบายการจำแนกอนุกรมวิธานของอิฐมปุมเป้า
2. อธิบายสรรพคุณทางยาของอิฐมปุมเป้า
3. สรุปการนำอิฐมปุมเป้าไปใช้ประโยชน์

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในกระดาษคำตอบ
ตรงข้อที่เห็นว่าถูกที่สุดเพียงข้อเดียว แบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ
ใช้เวลา 10 นาที

1. ผลหรือรากสะสมอาหาร ของอิลุมปุมเป่ามีลักษณะอย่างไร
  - ก. ทรงกลมผิวสีเหลือง ไม่ขรุขระ
  - ข. ทรงกลมผิวสีแดง ขรุขระเล็กน้อย
  - ค. ทรงกลมผิวสีน้ำตาล ไม่ขรุขระ
  - ง. ทรงกลมผิวสีน้ำตาล ขรุขระเล็กน้อย
2. ต้นอิลุมปุมเป่าเจริญเติบโตได้ดีในช่วงฤดูอะไร
  - ก. ฤดูร้อน
  - ข. ฤดูหนาว
  - ค. ฤดูฝน
  - ง. ฤดูร้อน และ ฤดูหนาว
3. ใบอิลุมปุมเป่ามีลักษณะอย่างไร
  - ก. ทรงใบเรียวยาวแหลม ไม่มีมีติ่งหาง
  - ข. ทรงใบรูปไข่แกมหัวใจ ปลายใบโค้งมนมีติ่งหาง
  - ค. ทรงใบรูปไข่แกมหัวใจ ปลายใบไม่แหลมมีติ่งหาง
  - ง. ทรงใบรูปไข่แกมหัวใจ ปลายใบแหลมมีติ่งหาง

4. แหล่งที่พบอิลุมนุ่มเป้า คือ ป่าประเภทใด
  - ก. ป่าดิบชื้น
  - ข. ป่าเต็งรัง
  - ค. ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง
  - ง. ป่าเบญจพรรณ
5. ผลหรือรากสะสมอาหารของอิลุมนุ่มเป้าเป็นอาหารของสัตว์ชนิดใด
  - ก. นก
  - ข. ปูนา
  - ค. ปูหิน
  - ง. ปูนา
6. อิลุมนุ่มเป้ามีชื่อสามัญว่าอะไร
  - ก. มันสีม่วง
  - ข. กิ่งกลางดง
  - ค. มันนก
  - ง. กลอย
7. ชื่อวิทยาศาสตร์ของอิลุมนุ่มเป้า คือ
  - ก. *Stephania venosa* (Blume.) Spreng.
  - ข. *Ficus racemosa* Linn.
  - ค. *Cissampelos pareira* L. var. *hirsuta* (Buch. ex DC.) Forman.
  - ง. *Dioscorea hispida* Dennst.
8. อิลุมนุ่มเป้าเป็นพืชที่อยู่ในวงศ์ อะไร
  - ก. Pandanaceae
  - ข. Moraceae
  - ค. Menispermaceae
  - ง. Piperaceae

อิฐมพุมเป้ำ

9. ใบอิฐมพุมเป้ำมีประโยชน์อย่างไร

- ก. บำรุงธาตุ รักษาแผลสด และแผลเรื้อรัง
- ข. ขับพยาธิ ขับโลหิตประจำเดือน กระจายลมที่แน่นในอก
- ค. แก้โรคผิวหนังผื่นคัน ช่วยย่อยอาหาร
- ง. บำรุงเส้นประสาท

10. หัวใต้ดินของอิฐมพุมเป้ำ **ไม่สามารถ** ใช้รักษาโรคใดได้

- ก. โรคมะเร็ง
- ข. โรคเบาหวาน
- ค. โรคกระเพาะอาหาร
- ง. โรคโลหิตจาง

อิฐมพุมเป้า

ณ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ง
2. ค
3. ง
4. ค
5. ค
6. ข
7. ก
8. ค
9. ก
10. ค

อีลุมปุมเป้า

ภาพที่ 1.5 ลักษณะใบ ลำต้น และรากสะสมอาหาร
ที่มา : รัชну บัวพันธ์ 2561

ชื่อท้องถิ่น   อีลุมปุมเป่า
ชื่อวิทยาศาสตร์   *Stephania venosa* (Blume.) Spreng.
ชื่อสามัญ   กลิ้งกลางดง , สบู่เลือด , กระท่อมเลือด
วงศ์   MENISPERMACEAE

สรรพคุณด้านสมุนไพร

เถา ใช้เถาขับพยาธิ ขับประจำเดือน กระจายลมที่แน่นในอก

ใบ บำรุงธาตุ รักษาแผลสด และแผลเรื้อรัง

ดอก แก้โรคผิวหนังคัน ช่วยย่อยอาหาร

ราก บำรุงเส้นประสาท

หัวใต้ดิน ดองเหล้ากินบำรุงกำลังขับเสมหะ บำรุงกำหนัด หรือตากแห้ง บด
ป่นเป็นลูกกลอนกินเป็นยาอายุวัฒนะ ช่วยเจริญอาหาร ขับลม รักษาโรคมะเร็ง
ต่างๆ โรคเบาหวาน โรคโลหิตจาง โรคปวดศีรษะ

อิฐมปุมเป้า

3

หมายเหตุ ต้นอิฐมปุมเป้า มีผลพิเศษ (เป็นผลหรือรากสะสมอาหาร) ทรงกลมผิวสีน้ำตาล ขรุขระเล็กน้อยเกาะติดเป็นคู่ตามซอกใบที่เถา

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

เป็นไม้เลื้อยมีรากสะสมอาหารเป็นหัวทรงกลม ผิวขรุขระ ต้นและกิ่งก้านเลื้อยพันกับสิ่งที่อยู่ใกล้ มีอายุการเจริญเติบโต ฤดูกลางเดียว ในช่วงฤดูแล้งความชื้นไม่พอเถาจะแห้งตายเหลือไว้แต่หัวใต้ดิน เมื่อมีความชุ่มชื้นพอ ในฤดูฝน ต้นจะเจริญขึ้นมาใหม่ การเกาะติดของใบบนกิ่งแบบเรียงสลับ ใบเป็นใบเดี่ยว ทรงใบรูปไข่แกมหัวใจ ปลายใบแหลมมีติ่งหาง โคนมนกว้าง เว้าลึกเป็นติ่งหู ขอบใบและแผ่นใบเป็นคลื่นเล็กน้อยขนาดประมาณ 9.00 x 13.00 เซนติเมตร ผิวใบด้านใต้มีขนเล็กน้อย ดอกออกเป็นช่อแยกเพศ ช่อดอกตัวผู้ยาวประมาณ 4-16 เซนติเมตร กลีบดอกสีส้ม ช่อดอกตัวเมียอัดกันแน่นมากกว่า ผลเป็นผลสด รูปไข่กลับ ขยายพันธุ์ด้วยหัวซึ่งมีลักษณะกลม ผิวขรุขระ ตามลำต้น (รัชну บัวพันธ์ 2561)

ภาพที่ 2.5 ลักษณะใบและลำต้น
ที่มา : รัชну บัวพันธ์ 2561

อิฐมปมเป้า

ภาพที่ 3.5 ลำต้นเจริญจากหัวบนดิน
ที่มา : รัชฌุ บัวพันธ์ 2561

ภาพที่ 4.5 ดอก
ที่มา : รัชฌุ บัวพันธ์ 2561

ภาพที่ 5.5 ผลหรือรากสะสมอาหาร
ที่มา : รัชฌู บัวพันธ์ 2561

แหล่งที่พบ

พบในพื้นที่ป่าทั่วไป โดยเฉพาะ
ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง ในพื้นที่
ลุ่มน้ำพุง อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดเพชรบูรณ์ พบมากบริเวณริมฝั่ง
ลำห้วยวังบาล เพราะสภาพแวดล้อม
มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต
ของต้นอีลุมปุมเป่า เมื่อเติบโตเต็มที่
ผลหรือรากสะสมอาหารจะร่วง

ภาพที่ 6.5 ต้นอีลุมปุมเป่า
ที่มา : รัชฌู บัวพันธ์ 2561

หลุดลงพื้นในช่วงฤดูแล้ง กลิ้งไปตามพื้นดินที่มีความลาดชัน ถ้าหล่นลงน้ำก็เป็นอาหารของ สัตว์น้ำหลายชนิด เช่น ปู หิน ลูกกบ ปลา ฯลฯ หรือถูกกระแสน้ำพัดพาไปติด ริมฝั่ง จะมี การงอกขึ้นใหม่ ลำต้นเลื้อยขึ้นตามต้นไม้ริมน้ำเพื่อรับแสงแดดตามธรรมชาติ ถึงแม้ว่าจะมี ปัญหาไฟไหม้ป่าเป็นประจำทุกปี แต่ต้นอิฐมปุมเป้าก็สามารถแพร่ขยายพันธุ์ได้ดีไม่กระทบ ต่อการเจริญของหัวบนดินแต่อย่างใด

การใช้ประโยชน์

ด้านยาสมุนไพร เป็นยาทางด้านแก้อาการฟกช้ำ ดำเขียว ที่เกิดจากอาการช้ำ ภายใน แก้อาการปวดเข่าปวดเอว ปวดขา

ด้านอิทธิฤทธิ์ โบราณใช้ผสมกับพระเครื่องโบราณเป็นพระว่าน ใช้ในทางคงกระพัน ชาตรี แคล้วคลาด

วิธีใช้

1. ทางยา ให้ใช้ผล นำมาฝานบางๆ ต้มเคี่ยวในกาน้ำร้อน จากน้ำ 1 ส่วน จนเหลือราวประมาณ 3/4 ส่วน
2. ทางแคล้วคลาด นำผลมาติดตัวพร้อมบริกรรมพุทธุคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ และวิธีการสำคัญ คือ การนำติดตัวเวลาเข้าป่า หรือเดินป่า

อีลุมปุมเป้า

7

อีลุมปุมเป้ามีสรรพคุณทางยาสมุนไพร เถา ใช้ขับพยาธิ ขับประจำเดือน ขับลม
ใบ บำรุงธาตุ รักษาแผลสด และแผลเรื้อรัง ดอก แก้โรคผิวหนังคัน ช่วยย่อยอาหาร
ราก บำรุงประสาท หัวใต้ดิน นำมาตากแห้ง บด ปั่นเป็นลูกกลอนกินเป็นยาอายุวัฒนะ
ช่วยเจริญอาหาร ขับลม รักษาโรคมะเร็งต่างๆ โรคเบาหวาน โรคโลหิตจาง โรคปวดศีรษะ
และเป็นอาหารของสัตว์น้ำ เช่น ปูหิน ลูกฮ็อต ปลา เป็นต้น

ภาพที่ 7.5 ใช้เป็นอาหารลูกปูหิน

ที่มา : รัชну บัวพันธ์ 2561

ภาพที่ 8.5 ผลหรือรากสะสมอาหาร
ที่มา : รัชну บัวพันธ์ 2561

กิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.1

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ม.4/.....เลขที่.....

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนสำรวจพื้นที่ลุ่มน้ำพุ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างต้นอิฐมปุมเป้าตามวิธีการเก็บตัวอย่างพรรณไม้

อุปกรณ์

1. ถุงพลาสติก
2. กระดาษแข็ง
3. เส้นด้าย
4. เข็ม

วิธีการ

1. เลือกตัวอย่างพรรณไม้ต้นอิฐมปุมเป้าที่แห้ง สมบูรณ์ทั้งใบ ดอกหรือผลมาวางบนกระดาษแข็งและใช้ด้ายเย็บพรรณไม้ให้ติดกับกระดาษ ดอกหรือใบที่ร่วงต้องเก็บใส่ซองกระดาษติดไว้ที่กระดาษแข็งนั้นด้วย
2. นำตัวอย่างพรรณไม้ต้นอิฐมปุมเป้าที่เย็บเสร็จแล้วสอดใส่กระดาษปกอีกครั้งหนึ่ง และติดแบบบันทึกข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ กลุ่มพืชดอกด้านในของกระดาษปก
3. เมื่อตรวจสอบว่าชื่อถูกต้องแล้วจะนำไปเก็บให้เข้าหมวดหมู่ว่าอยู่ในสกุลใด วงศ์ใด โดยใส่ในปกกระดาษที่ด้านหน้าเขียนชื่อวิทยาศาสตร์และชื่อวงศ์ไว้ แล้วนำไปเก็บในตู้เก็บตัวอย่างพรรณไม้แห้ง (สำนักงานหอพรรณไม้ 2554 : 19-22)

หมายเลขตัวอย่าง.....

ชื่อไทย.....

วันที่.....

ผู้สำรวจ.....

เฉลยกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.1

การตรวจผลงานอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

กิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.2

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ม.4/.....เลขที่.....

คำชี้แจง

จงเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. ....คือ ชื่อวิทยาศาสตร์ของอิฐมปุมเป้า
2. อิฐมปุมเป้าเป็นพืชที่อยู่ในวงศ์.....
3. เถาอิฐมปุมเป้ามีสรรพคุณ.....
4. ใบอิฐมปุมเป้ามีสรรพคุณ.....
5. ดอกอิฐมปุมเป้ามีสรรพคุณ.....
6. รากอิฐมปุมเป้ามีสรรพคุณ.....
7. หัวใต้ดินของอิฐมปุมเป้าใช้รักษาโรค.....
8. ต้นอิฐมปุมเป้าออกดอกเป็น.....แยกเพศ
9. ช่อดอกตัวผู้ยาวประมาณ..... เซนติเมตร
10. ต้นอิฐมปุมเป้าจะเจริญขึ้นมาใหม่ในฤดู.....

เฉลยกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.2

1. *Stephania venosa* (Blume.) Spreng. คือ ชื่อวิทยาศาสตร์ของอีลุมปุมเป่า
2. อีลุมปุมเป่าเป็นพืชที่อยู่ในวงศ์ MENISPERMACEAE
3. เถาอีลุมปุมเป่ามีสรรพคุณ ใช้เถาขับพยาธิ ขับโลหิตระดู กระจายลมที่แน่นในอก
4. ใบอีลุมปุมเป่ามีสรรพคุณ บำรุงธาตุ รักษาแผลสด และแผลเรื้อรัง
5. ดอกอีลุมปุมเป่ามีสรรพคุณ แก้โรคผิวหนังคัน ช่วยย่อยอาหาร
6. รากอีลุมปุมเป่ามีสรรพคุณ บำรุงเส้นประสาท
7. หัวใต้ดินของอีลุมปุมเป่าใช้รักษาโรค โรคมะเร็งต่างๆ โรคเบาหวาน โรคโลหิตจาง โรคปวดศีรษะ
8. ต้นอีลุมปุมเป่าออกดอกเป็น ช่อ แยกเพศ
9. ช่อดอกตัวผู้ยาวประมาณ 4-16 เซนติเมตร
10. ต้นอีลุมปุมเป่าจะเจริญขึ้นมาใหม่ในฤดูฝน

กิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.3

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ม.4/.....เลขที่.....

คำชี้แจง

จงวาดรูปใบ และ ผลหรือรากสะสมอาหารของอีลุมปุมเป่า

A large, empty rectangular box with a black border, intended for drawing the leaf of Eilumpum.

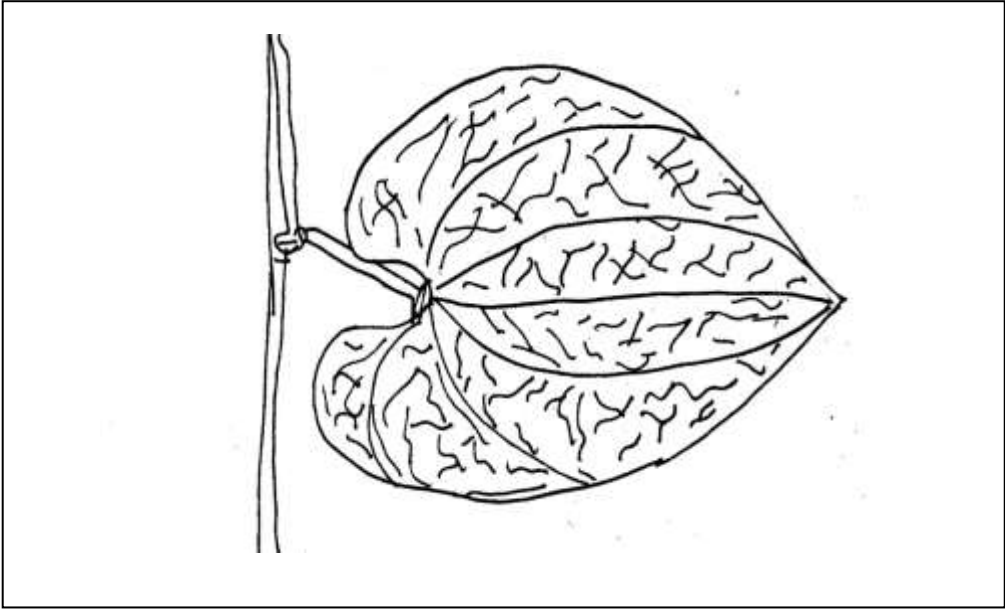
ใบของอีลุมปุมเป่า

A large, empty rectangular box with a black border, intended for drawing the fruit or storage root of Eilumpum.

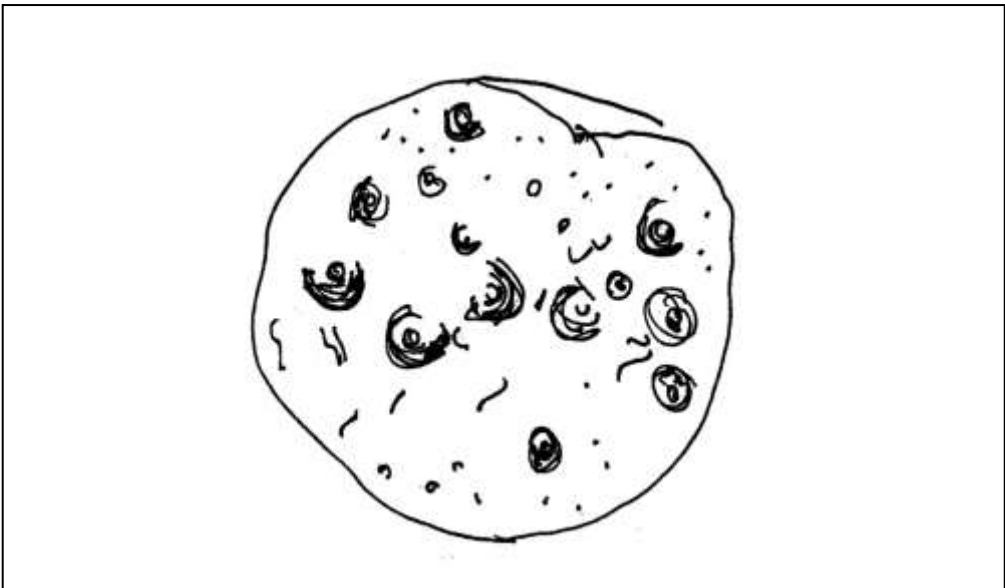
ผลหรือรากสะสมอาหาร

เฉลยกิจกรรมฝึกปฏิบัติที่ 5.3

ใบของอิฐมปุมเป้า

ผลหรือรากสะสมอาหาร

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในกระดาษคำตอบตรงข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

1. อิลุมปุมเป้ามีชื่อสามัญว่าอะไร
  - ก. มันสีม่วง
  - ข. กิ่งกลางดง
  - ค. มันนก
  - ง. กลอย
2. ชื่อวิทยาศาสตร์ของอิลุมปุมเป้า คือ
  - ก. *Stephania venosa* (Blume.) Spreng.
  - ข. *Ficus racemosa* Linn.
  - ค. *Cissampelos pareira* L. var. *hirsuta* (Buch. ex DC.) Forman.
  - ง. *Dioscorea hispida* Dennst.
3. อิลุมปุมเป้าเป็นพืชที่อยู่ในวงศ์ อะไร
  - ก. Pandanaceae
  - ข. Moraceae
  - ค. Menispermaceae
  - ง. Piperaceae
4. ใบอิลุมปุมเป้ามีประโยชน์อย่างไร
  - ก. บำรุงธาตุ รักษาแผลสด และแผลเรื้อรัง
  - ข. ขับพยาธิ ขับโลหิตประจำเดือน กระจายลมที่แน่นในอก
  - ค. แก้อาการวิงเวียนศีรษะ ช่วยย่อยอาหาร
  - ง. บำรุงเส้นประสาท

5. หัวใต้ดินของอีลุมปุมเป่า **ไม่สามารถ** ใช้รักษาโรคใดได้
  - ก. โรคมะเร็ง
  - ข. โรคเบาหวาน
  - ค. โรคกระเพาะอาหาร
  - ง. โรคโลหิตจาง
6. ผลหรือรากสะสมอาหาร ของอีลุมปุมเป่ามีลักษณะอย่างไร
  - ก. ทรงกลมผิวสีเหลือง ไม่ขรุขระ
  - ข. ทรงกลมผิวสีแดง ขรุขระเล็กน้อย
  - ค. ทรงกลมผิวสีน้ำตาล ไม่ขรุขระ
  - ง. ทรงกลมผิวสีน้ำตาล ขรุขระเล็กน้อย
7. ต้นอีลุมปุมเป่าเจริญเติบโตได้ดีในช่วงฤดูอะไร
  - ก. ฤดูร้อน
  - ข. ฤดูหนาว
  - ค. ฤดูฝน
  - ง. ฤดูร้อน และ ฤดูหนาว
8. ใบอีลุมปุมเป่ามีลักษณะอย่างไร
  - ก. ทรงใบเรียวยาวแหลม ไม่มีมีติ่งหาง
  - ข. ทรงใบรูปไข่แกมหัวใจ ปลายใบโค้งมนมีติ่งหาง
  - ค. ทรงใบรูปไข่แกมหัวใจ ปลายใบไม่แหลมมีติ่งหาง
  - ง. ทรงใบรูปไข่แกมหัวใจ ปลายใบแหลมมีติ่งหาง
9. แหล่งที่พบอีลุมปุมเป่า คือ ป่าประเภทใด
  - ก. ป่าดิบชื้น
  - ข. ป่าเต็งรัง
  - ค. ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง
  - ง. ป่าเบญจพรรณ

10. ผลหรือรากสะสมอาหารของอิฐมปุมเป้าเป็นอาหารของสัตว์ชนิดใด

- ก. นก
- ข. ปูนา
- ค. ปูหิน
- ง. ปูนา

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ข
2. ก
3. ค
4. ก
5. ค
6. ง
7. ค
8. ง
9. ค
10. ค

บรรณานุกรม

- ประจักษ์ บัวพันธ์. (2554). ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชน้ำและป่าน้ำจืด
ที่พบในลุ่มน้ำพุง อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์. โรงเรียนบ้านอีเลิศ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาที่สูง (องค์การมหาชน).(2554). พืชอาหารและสมุนไพรท้องถิ่น
บนที่สูง. ชุดที่ 1. เชียงใหม่. ทรีโอ แอดเวอร์ไทซิ่ง แอนด์ มีเดีย.
- รัชชู บัวพันธ์. (2554). ชีววิทยาและการใช้ประโยชน์ของ *Stephania venosa*
(Blume.) Spreng. ในบริเวณพื้นที่ภูแฝงม้า อำเภอหล่มเก่า จังหวัด
เพชรบูรณ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สำนักงานหอพรรณไม้. (2554). คู่มือเลือกชนิดพรรณไม้เพื่อปลูกป่าป้องกันอุทกภัย.
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- <http://www.gotoknow.org/posts/427634> (11 มกราคม 2554).